

Att bära berättelsen vidare

Berättelse

Vissa händelser är så stora att ett helt land minns var det befann sig när nyheten kom. För Sverige är natten då Estonia förliste, den 28 september 1994, en sådan händelse. Färjan var på väg från Tallinn till Stockholm när den sjönk under en storm. 852 människor omkom, och endast 137 överlevde. Katastrofen förändrade många liv för alltid – också för dem som klarade sig.

En av de överlevande var Sara Hedrenius. Hon räddades efter en lång natt på en räddningsflotte, tillsammans med en främling vid namn Kent Härstedt. De två hade hållit varandra vakna i timmar i det iskalla vattnet och vägrat att ge upp. Men att överleva en sådan natt är inte slutet på berättelsen, utan början på en annan: livet efteråt.

Många som varit med om en katastrof bär på svåra minnen och en sorg som aldrig helt försvinner. Samtidigt visar forskning att människor ibland kan växa genom även det allra svåraste. Sara Hedrenius valde att vända sin erfarenhet till något meningsfullt. Hon utbildade sig inom psykologi och blev expert på krisstöd vid Röda Korset. I stället för att låta katastrofen bara förbli en tragedi gjorde hon den till en källa till kunskap om hur man hjälper människor i kris.

Många år senare hände något som fick henne att börja skriva. Hon mötte en ung person som kände till Titanic in i minsta detalj, men som aldrig hade hört talas om Estonia – trots att olyckan skett nära Sverige och under personens egen livstid. Sara insåg att minnet av katastrofen höll på att blekna. Därför bestämde hon sig för att berätta, så att nästa generation skulle förstå vad som hänt och vad man kan lära av det.

Det är värt att fråga sig varför vi över huvud taget läser om svåra händelser. Ett svar är att de lär oss något om människan. Mitt i en av de mörkaste nätter man kan föreställa sig valde två främlingar att ta hand om varandra. Den som minns en katastrof minns alltså inte bara faran och sorgen, utan också modet och medmänskligheten. Kanske är det just därför berättelser som Saras behöver bäras vidare – inte för att skrämja, utan för att påminna oss om vad människor kan vara för varandra när det gäller som mest.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
en händelse	något som sker
förlisa	sjunka (om ett fartyg)
omkomma	dö i en olycka
en katastrof	en mycket stor och svår olycka
en sorg	Hon kände en stor sorg när hennes hund dog.
meningsfull	känns viktig och värd att göra

ORD	FÖRKLARING
en källa till	Musiken var en källa till glädje i hennes liv.
blekna	bli svagare; försvinna långsamt
en generation	alla människor som är födda ungefär samtidigt
medmänsklighet	godhet och omtanke om andra människor
bära vidare	föra något (t.ex. ett minne) till andra
när det gäller som mest	i de allra svåraste stunderna

Läsförståelsefrågor

1. Vad är textens huvudtanke?
 1. Att man bör undvika att resa med båt
 2. Att svåra berättelser kan lära oss något om människan
 3. Att Titanic är viktigare än Estonia
2. Hur beskrivs Estonia-katastrofens plats i svenskarnas minne?
 1. Som något få känner till
 2. Som en händelse många minns tydligt
 3. Som något som hände för mycket länge sedan
3. Vad gjorde Sara Hedrenius med sin erfarenhet?
 1. Hon ville glömma den helt
 2. Hon använde den för att hjälpa andra i kris
 3. Hon slutade arbeta
4. Vad fick Sara att börja skriva om katastrofen?
 1. En tidning bad henne om det
 2. Hon mötte en ung person som inte kände till Estonia
 3. Hon ville bli författare på heltid
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Alla som överlever en katastrof glömmet den snabbt.
 2. Den unga personen kände väl till historien om Titanic.
 3. Sara Hedrenius blev läkare.
6. Texten säger att människor ibland kan "växa genom det allra svåraste". Förklara vad det betyder med egna ord.
7. Varför är det enligt texten viktigt att minnas också "modet och medmänskligheten", inte bara faran och sorgen?
8. Vad menar författaren med att berättelser ska bäras vidare "inte för att skrämman"? Förklara.
9. Hela texten handlar om minne. Varför kan det vara ett problem att ett minne "bleknar"? Vad tror du?
10. Den här texten används i ett klassrum, just nu. På vilket sätt är det att läsa den ett exempel på att "bära berättelsen vidare"? Använd texten i ditt svar.

Facit

1. b) Att svåra berättelser kan lära oss något om människan.
2. b) Som en händelse många minns tydligt.
3. b) Hon använde den för att hjälpa andra i kris.
4. b) Hon mötte en ung person som inte kände till Estonia.
5. 1. **Nej** – texten säger att minnen och sorg ofta finns kvar länge. b) **Ja** – personen kände till Titanic ”in i minsta detalj”. c) **Nej** – hon utbildade sig inom psykologi, inte till läkare.
6. Exempel på svar: *Att en människa efter en mycket svår händelse kan utvecklas och bli starkare eller klokare, trots smärtan.*
7. Exempel på svar: *För att händelsen då inte bara blir skräck och förlust, utan också visar att människor kan vara goda och modiga mot varandra.*
8. Exempel på svar: *Att syftet inte är att göra oss rädda, utan att lära oss något och påminna oss om medmänsklighet.*
9. Exempel på svar: *Om minnet bleknar kan nästa generation glömma vad som hänt och därför inte lära sig av det. (Godkänn motiverade tolkningar.)*
10. Exempel på svar: *Genom att läsa och samtala om Saras berättelse förs den vidare till nya människor – precis det som texten säger behöver ske. (Godkänn svar som kopplar till texten.)*

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering. Avskrift utan egen förståelse räcker inte.

FÖR LÄRAREN

Reflekterande nivå (grundläggande/B1+) som knyter ihop temat: minne, medmänsklighet och att växa genom svårigheter. Känsligt ämne – håll samtalet tryggt och frivilligt. Passar för ett samtal om kollektivt minne (vilka händelser minns vårt samhälle, och varför?). Fråga 10 är medvetet metakognitiv: eleven ser sig själv som en del av berättelsens fortsättning.

Diskussionsfrågor

- ”Vi borde läsa mer om svåra händelser i historien.” Håller du med? Motivera.
- Vilka berättelser tycker du att ett samhälle bör minnas? Varför?
- **Skriv (reflekterande text):** Finns det en berättelse – från ditt land, din familj eller ditt liv – som du tycker borde ”bäras vidare”? Skriv om den och förklara varför den är viktig.

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: M/S Estonia; Sara Hedrenius; Kent Härstedt
- Kent Härstedt: Det som inte kunde ske (1995) – egen berättelse
- BYU Magazine: 'Sinking in the Night' (intervju om natten på flotten)
- Röda Korset samt Natur & Kultur (Sara Hedrenius arbete med krisstöd)

Fakta granskad i juni 2026 och behandlad med varsamhet. Estonia sjönk natten 27–28 september 1994 på väg från Tallinn till Stockholm; 852 människor omkom och 137 överlevde. Sara Hedrenius (född 1974) och Kent Härstedt (född 1965) överlevde på samma flotta och höll varandra vakna i omkring 5–6 timmar tills de räddades på morgonen. Sara Hedrenius blev senare expert på krisstöd vid Röda Korset och har skrivit om katastrofen. Kent Härstedt skrev boken 'Det som inte kunde ske' (1995) och blev senare riksdagsledamot och diplomat.

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.